

Nederland leert Duitsland design&construct

De laatste technische ontwikkelingen rond groen- en gebruiksdaken vormden hét centrale thema op het jongste International Green Roof Congress 2009. Leven op Daken was present. Onder meer in de persoon van Sybrand Noome die een lezing hield over veel voorkomende problemen in de praktijk en hoe die op te lossen.

Drie dagen discussies, lezingen, praktische workshops en excursies, en daaromheen uiteraard uitgebreid met de andere bezoekers netwerken. Het was voor de tweede keer dat de International Green Roof Association (IGRA) en de German Roof Gardener Association (DDV) samen een International Green Roof Congress organiseerden, en het was tevens voor de tweede keer een succes.

Ook nu weer was het doel architecten, tuin- en landschapsarchitecten, beleidsmakers, investeerders, producenten en uitvoerende bedrijven bijeen te brengen om kennis uit te wisselen en nieuwe markten te ontwikkelen. Overigens vond deze laatste editie plaats van 25 t/m 27 mei in het Duitse Stuttgart/Nürtingen.

Een van de lezingen werd verzorgd door Sybrand Noome, projectmanager Daktuinen bij Van der Tol BV. In zijn presentatie nam Noome zijn toehoorders mee in de ervaring die Van der Tol heeft opgedaan met het aanleggen van daktuinen en de problemen die de hovenier in de praktijk veel tegenkomt.

Ontwerp- en uitvoeringsproblemen

Noome zoemde vooral in op wat hij samenvatte onder de noemer ontwerp- en uitvoeringsproblemen. Hij begon bij het bouwproces en de

contractvorming, en schetste de doorgaans gebruikelijke rangorde: projectontwikkelaar - bouwkundig aannemer - dakdekker - daktuinhovenier. De manier van werken van Leven op Daken, waarbij de dakdekker en de daktuinhovenier al tijdens de bestekfase aan tafel zitten met de andere partijen, heeft als voordeel dat iedereen vroeg bij de plannensmederij betrokken is en dus ook nog kan meedenken en adviseren over hoe het beste resultaat kan worden geboekt. In plaats van zich te moeten schikken in de situatie die door ondeskundigen op dit gebied is bedacht, kunnen dakdekker en daktuinhovenier hierdoor zorgen dat binnen de bouwkundige kaders alsnog een zo optimaal mogelijk daktuin wordt gerealiseerd.

Aansluitend schakelde Noome door naar veel voorkomende problemen in de praktijk. Bijvoorbeeld een toekomstig groendak dat tijdens de bouw eerst nog enige tijd als opslagdepot wordt gebruikt. Bij de hedendaagse binnenstedelijke nieuwbouw krijgen bouwkundig aannemers steeds minder de ruimte om hun bouwproces optimaal te laten verlopen. Dus moeten zij hun bouwmaterialen steeds vaker op het eigen werkterrein opslaan. Het platte dak is hier een ideale locatie voor. Doorgaans wordt er dan eerst een dampremmer aangebracht, zodat het gebouw 'dicht' is. Na een intensief bouwproces is deze noodlaag overal beschadigd. Indien

International Green Roof Congress 25 - 27 May 2009 Nuertingen/Germany

er vervolgens wordt gekozen voor een nieuwe dampremmer, is het tijdelijke bouwdepot geen enkel probleem. Maar in de praktijk worden vaak alleen de beschadigingen gerepareerd. Op termijn leidt dit onherroepelijk tot problemen. Nog erger is het wanneer de bouwkundig aannemer na het aanbrengen van de definitieve dakbedekking het dak als nog opslagdepot moet gebruiken.

Afschot

Vaak wordt bij nieuwbouw gezocht naar een bouwproces met minimale kosten. Hierbij wordt de daktuin (en de bijhorende dakbedekking) nog wel eens vergeten. Voor het functioneren van een daktuinsysteem is het namelijk van groot belang dat het platte dak enige afschot heeft. Hierin speelt de architect een belangrijke rol, aangezien hij de opstanden langs de gevel bepaalt. Als deze niet hoog genoeg zijn, kan er achteraf ook geen afschot meer worden aangebracht.

Ook komt de daktuinhouder steeds vaker tegen dat de architect geen afvoeren door zijn gebouw wil en daarom alles buiten het gebouw om afvoert. Vaak worden deze afvoeren aan de randen van het dak gepositioneerd met als nadeel dat ze slecht bereikbaar zijn. Ook wordt er ten opzichte van de oppervlakte van het dak ook nog wel eens gekozen voor minder maar wel grotere afvoeren.

Opstandhoogtes

In Nederland werken we met een advies opstandhoogte van 120 mm voor de dakbedekking. Dat wil zeggen dat de dakbedekking minimaal 120 mm boven de bovenkant van het watervoerende pakket moet worden opgetrokken. Normaal gesproken is dat 120 mm boven de dakbedekking maar in het geval van een daktuin is dat 120 mm boven de bovenzijde van het daktuinpakket.

De 120 mm-eis boven het watervoerende pakket is in strijd met de eis die wordt gesteld aan de bereikbaarheid van woningen voor mindervaliden. In het Bouwbesluit staat hierover dat de opstand voor het bereiken van een hoofdentree van een woning nooit groter dan 20 mm mag zijn. In het geval van een daktuin lukt deze 20 mm opstand nabij een entree nooit zonder kunstgrepen, dus zonder de dakbedekking minder dan 120 mm boven het watervoerende pakket op te trekken. In de praktijk wordt dit meestal opgelost met roostergoten, waarbij de gootdiepte nog wel eens een punt van discussie is. *L*

**Heb al in een vroeg stadium
aandacht voor de specifieke eisen
van groen- en gebruiksdenken**